

STANOVISKO RS ČR k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Vážený pane ministře,

děkujeme za možnost vyjádřit své stanovisko **k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.**

Po prostudování podkladů **předkládá Rada seniorů toto stanovisko:**

- I. Rada seniorů oceňuje zavedení dobrovolného sdíleného vyměřovacího základu manželů a registrovaných partnerů (rodinný vyměřovací základ).**
- II. Rada seniorů nemá námitek proti parametrickým úpravám, navrhovaným v následujících opatřeních:**
 - a) zvýšení minimální procentní výměry starobního důchodu a invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně na 10 % průměrné mzdy a tomu odpovídající adekvátní navýšení minimální procentní výměry u ostatních druhů důchodu,
 - b) snížení věku potřebného pro vznik nároku na tzv. odložený starobní důchod,
 - c) prodloužení lhůty pro obnovu nároku na vdovský/vdovecký důchod z 2 let na 5 let,
 - d) nahrazení tzv. výchovného za první a druhé dítě novým typem ocenění za péči ve formě tzv. fiktivních vyměřovacích základů,
 - e) zavedení tzv. fiktivních vyměřovacích základů jako ocenění za péči o závislou osobu
 - f) hodnocení úspěšně dokončeného doktorského studia jako náhradní doby pojištění.
- III. Rada seniorů dává ke zvážení alternativu u stanovení tzv. předčasného starobního důchodu při získání 45 let pojištění:**

Důvod:
Dvojnásobná penalizace takto stanovených důchodů. Při stanovení takto enormně dlouhé doby považujeme za vhodné zrušit druhou, byť ve srovnání se stávajícím stavem mírnější penalizaci.

Konkrétní návrh Rady seniorů ČR:
§ 36 Tuto penzi vypočítávat bez penalizace za každých 90 kalendářních dnů ode dne, od kterého se přiznává starobní důchod, do dosažení důchodového věku.
- IV. Rada seniorů vyjadřuje zásadní nesouhlas se zavedením mechanismu odvozujiho hranici pro odchod do starobního důchodu od parametru naděje dožití z následujících důvodů a předkládá svůj konkrétní návrh.**

Důvody:

 - a) Mechanické navázání věku odchodu do důchodu na jediný technický parametr naděje dožití je krokem zpět ve srovnání s komplexně pojatou stávající úpravou, beroucí do úvahy další relevantní životní podmínky a okolnosti života generace v předdůchodovém věku (především, ale nejenom, situaci na trhu práce a délku života prožitého ve zdraví).
 - b) Podle samotné Předkládací zprávy by se v důsledku realizace navrhovaného mechanismu nacházelo 800 tisíc občanů ve věku 65 a více let bez nároku na důchodové pojištění oproti současnému stavu, a to s mnoha z toho plynoucími sociálními a zdravotními riziky vynucujícími si náklady v jiných oblastech veřejných sociálních služeb.

- c) Ve srovnání s dosud platnou Přílohou k zákonu č. 155/1995 Sb. stanovuje navrhovaná Příloha č. 1 k tomuto zákonu u mužů a žen s jedním nebo dvěma dětmi ročníků narození 1967 až 1972 skokové zvýšení věku odchodu do důchodu z roku na rok v rozmezí čtyři až sedm měsíců, u žen se třemi a čtyřmi dětmi ročníků narození 1970 až 1972 sedm měsíců navíc a u žen s pěti dětmi ročníku narození 1972 paradoxně „jen“ šest měsíců navíc.

Konkrétní návrh Rady seniorů ČR:

§ 32: Zachovat stávající odstavec (3) a vypustit jeho navrhované nové znění.

Vypustit „Přílohu č. 1 k zákonu č. 155/1995 Sb. Důchodový věk pojištěnců narozených v období let 1936 až 1972“. Nahradit ji původní tabulkou „Příloha k zákonu č. 155/1995 Sb. Důchodový věk pojištěnců narozených v období let 1936 až 1971“. Ovšem s doplněním posledního řádku o rok 1972 se stanovením věku odchodu do důchodu podle aktuálně platných pravidel.

NEBO

Ke zvážení dáváme i další variantu s připuštěním zvyšování věku odchodu do důchodu, nicméně nikoliv o dva měsíce, jak navrhuje MPSV, ale jen o jeden měsíc každý rok. To téměř zcela koresponduje s dynamikou zvyšování střední délky života české populace mezi lety 2015 a 2022 – 0,98 měsíce v průměru za každý rok. Tím by se dosáhlo zvyšování věku odchodu do důchodu o rok za každých dvanáct let, nikoliv za každých šest let. Takový návrh by ovšem musel být promítnut i do tabulky v Příloze 1 dosud platného znění zákona.

- V. **Rada seniorů vyjadřuje zásadní nesouhlas s postupnou parametrickou úpravou směřující ke zpomalení růstu nově přiznávaných důchodů ve srovnání se současným stavem.**

Důvodem je navrhované zavedení rozsáhlého a gradujiícího zpochybnění principu mezigenerační solidarity. Byla-li by tato opatření realizována, vedlo by to k rostoucí disproporcii mezi podmínkami výpočtu důchodů současné a budoucí generace důchodců s tím, že jen do roku 2035 má poklesnout vypočtený starobní důchod o cca 8 % ve srovnání se současným stavem. Podle Hodnocení dopadů regulace (RIA) k návrhu reformních opatření v oblasti důchodového pojištění to po roce 2040 systematicky zvýší míru ohrožení chudobou domácností důchodců ve srovnání se současným stavem, přičemž v roce 2050 bude rozdíl zhruba 6 p.b. I zde s mnoha z toho plynoucími sociálními a zdravotními riziky vynucujícími si dodatečné náklady v jiných oblastech veřejných sociálních služeb.

Konkrétní návrhy Rady seniorů ČR:

§ 15: Zachovat odstavec (2) v původním znění. Vypustit nový odstavec (3).

§ 34: Zachovat odstavec (1) v původním znění. Vypustit jeho nově navrhované znění.